

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแบบการสอนภาษาลาวเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยนำเสนอสาระสำคัญเรียงลำดับตามหัวข้อ ดังนี้

1. รูปแบบการสอน
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบการสอน
 - 1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการสอน
 - 1.3 การจัดกลุ่มรูปแบบการสอน
 - 1.4 การพัฒนาแบบการสอน
 - 1.5 การนำเสนอรูปแบบการสอน
2. การเขียน
 - 2.1 ความหมายของการเขียน
 - 2.2 ความสำคัญของการเขียน
 - 2.3 องค์ประกอบของการเขียน
3. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.1 แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.2 องค์ประกอบสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ
4. จิตวิทยาที่ใช้ในการเรียนรู้
 - 4.1 แนวคิดทฤษฎีความพร้อมของผู้เรียน (Readiness)
 - 4.2 เป้าหมายและความสนใจ (Goals and Interest)
 - 4.3 ความต้องการ (Needs)
 - 4.4 ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism)
 - 4.5 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Conditioning)
5. การสอนภาษาลาว
 - 5.1 หลักสูตรการศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 - 5.2 การวัดผลและเรียนรู้ภาษาลาว
6. เกณฑ์การประเมิน (Rubrics)
 - 6.1 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศไทย

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

รูปแบบการสอน

ความหมายของรูปแบบการสอน

รูปแบบ (Model) หมายถึง ตัวแทนของกรอบความคิดซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรให้เห็นเป็นรูปธรรม หรือหมายถึง แผนของการทำงาน (Working Plan) ซึ่งใช้ในการอธิบายกระบวนการสำคัญ ๆ ในเชิงปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนรูปแบบการสอน (Teaching Model) หมายถึง แบบหรือแผนของการสอน แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดกระทำ เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการสอนนั้น (Joyce & Weil, 1986, p. 34)

เซย์เลอร์ (Saylor, 1981, p. 271) กล่าวว่า รูปแบบการสอน (Teaching Model) หมายถึง แบบ หรือ แผน (Pattern) ของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อจุดหมาย หรือจุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างหนึ่งอย่างใด

จอยส์ และเวล (Joyce & Weil, 1986, p. 2) ให้ความหมายของรูปแบบการสอนว่าเป็นแผน (Plan) หรือ แบบ (Pattern) ซึ่งสามารถใช้เพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือการสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึง หนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรรายวิชา แต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบ การสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

กรมวิชาการ (2540, หน้า 1) กล่าวถึงรูปแบบการสอนว่า หมายถึง โครงสร้างที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการสอนและจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โดยมีการระบุจุดมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะสอน หลักการ กระบวนการเรียนการสอน มีแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน มีรูปแบบที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วรณี โสมประยูร (2541, หน้า 7) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง กรอบกระบวนการสอน หรือแบบแผนการสอนที่แสดงกระบวนการจัดขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเอาไว้อย่างมีระเบียบ และเป็นระบบ ทุกชั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามารถนำเอาวิธีสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการสอนอื่น ๆ รวมทั้งสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ มาผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน แล้วใช้ดำเนินการสอนภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการสอนตามลำดับขั้นตอนของรูปแบบการสอนนั้น ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

ไสว พิกขาว (2544, หน้า 31) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอนว่า หมายถึง แบบแผน หรือ โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการสอน ประเมินผล โดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ทิสนา แคมมณี (2547, หน้า 221 - 223) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียน การสอนว่า หมายถึง สภาพ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอน ต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ และได้ให้ข้อสรุปว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกับ ระบบการจัดการเรียนการสอนมีความหมายเหมือนกัน แต่นิยมใช้ต่างกัน ในแง่ของระบบย่อยและ ระบบใหญ่ ระบบการจัดการเรียนการสอนนิยมใช้กับระบบใหญ่ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ของการจัดการเรียนการสอนโดยรวม ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนิยมใช้กับระบบที่ ย่อยกว่า เช่น รูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ

โดยสรุป รูปแบบการสอน หมายถึง แบบแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอน โดยทั่วไปมีองค์ประกอบร่วมที่สำคัญ ซึ่งการพัฒนารูปแบบการสอน ควรคำนึงถึง ดังต่อไปนี้ (ทิสนา แคมมณี, 2547, หน้า 222)

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นหลักของ รูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภ.เพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบ ให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้ กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดกลุ่มรูปแบบการสอน

จอยส์ และเวล (Joyce & Weil, 1992, pp. 15 – 19 อ้างถึงใน สุภวรรณ์ เล็กวิไล, 2539, หน้า 51) ได้จัดกลุ่มของรูปแบบการสอนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่เน้นประมวลผลข้อมูล (The Information Processing Family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เน้นการค้นหาและประมวลผลข้อมูล ให้รู้ปัญหา หาคำตอบของปัญหาและให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด สร้างมโนทัศน์และทดสอบสมมติฐาน บางรูปแบบมุ่งที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ บางรูปแบบมุ่งส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาโดยทั่วไป ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment Model) รูปแบบการสอนแบบสืบสวนสอบสวนทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry Model) รูปแบบการสอนกลยุทธการจำ (Memory Model)

2. กลุ่มที่เน้นตัวบุคคล (The Personal Family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้มุ่งพัฒนาตัวบุคคล พัฒนาทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้บุคคลมีความเข้าใจในตนเองดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความสามารถสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น ตัวอย่างของรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการสอนไม่สั่งการ (Non - Directive Teaching Model) รูปแบบการสอนฝึกความตระหนักรู้ (Awareness Training Model)

3. กลุ่มที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการใช้กระบวนการประนีประนอมในการแก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น โดยใช้หลักการประชาธิปไตย ตัวอย่างรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น การสอนแบบสืบสอบทางสังคมศาสตร์ (Social Science Inquiry Model) รูปแบบการสอนแบบให้ค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation Model)

4. กลุ่มเน้นการปรับพฤติกรรม (The Behavioral Systems Family) รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ มุ่งพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน และทักษะในการปฏิบัติ ทฤษฎีพื้นฐานที่รองรับรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามของการปรับพฤติกรรม (Behavioral Modification) การรักษาเยียวพฤติกรรม (Behavioral Therapy) การกำหนดงาน และแจ้งผลความก้าวหน้าให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น รูปแบบฝึกความกล้าแสดงออก (Assertive Training Model) และรูปแบบการเรียนรู้โดยมีเงื่อนไข (Contingency Management Model)

เซย์เลอร์ (Saylor, 1981 อ้างถึงใน สุภวรรณ์ เล็กวิไล, 2539, หน้า 51) ได้จัดกลุ่มของรูปแบบการสอนตามแบบของหลักสูตร 5 แบบ โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับหลักสูตรแต่ละประเภท รูปแบบการสอนตามแนวคิดนี้ จัดแบ่งเป็น 5 กลุ่มได้แก่

1. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา (Subject Matter Discipline) เช่น การบรรยาย การอภิปราย การถามคำถาม เป็นต้น

2. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่เน้นสมรรถภาพ (Specific Competencies/

Technology) เช่น การค้นคว้าเป็นกลุ่ม การเรียนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นต้น

3. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่เน้นคุณลักษณะ (Human Traits/ Processes) เช่น การร่วมกิจกรรมกับชุมชน

4. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นกิจกรรมและปัญหาสังคม (Social Function/ Activities) เช่น การร่วมกิจกรรมกับชุมชน

5. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่เน้นความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน (Interests and Needs/ Activities) เช่น การเรียนแบบเอกเทศ หรือการเรียนด้วยตนเอง

แนวคิดของ จอยส์ และเวล (Joyce & Weil, 1992 อ้างถึงใน สุภารัตน์ เล็กวิไล, 2539, หน้า 52 - 53) ได้เสนอการจัดรูปแบบการสอนไว้ 4 กลุ่ม ได้แก่

1. แบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้าน (The Personal Family) เน้นพัฒนาที่ตัวบุคคล กระบวนการสร้าง การพัฒนาเอกลักษณ์ และอารมณ์ของตนเอง มุ่งสอนให้รู้จักการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การสอนแบบไม่สั่งการ (Nondirective Teaching) การสอนเพื่อเพิ่ม โน้ตค้นในตนเอง (Enhancing Self - Concept) เป็นต้น

2. รูปแบบการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Family) เน้นความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยใช้การประนีประนอม ในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมกับผู้อื่นตามหลักการประชาธิปไตย การทำงานร่วมกัน เช่น การสอนแบบค้นคว้า ทำงานเป็นกลุ่ม (Group Investigation) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) การศึกษาสังคมด้วยคำถาม (Jurisprudential Inquiry) เป็นต้น

3. รูปแบบการสอนที่เน้นการจัดกระบวนการหรือกระบวนการคิด (The Information - Processing Family) มุ่งเน้นความสำคัญที่สมรรถภาพการคิดของผู้เรียน และวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เช่น การสอนคิดเชิงอนุมาน (Inductive Thinking) การสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment) การสอนและฝึก การสืบสอบ (Inquiry Training) การสอนการจำ (Memorization) การสอนโครงสร้างความคิด (Advance Training) เป็นต้น

4. รูปแบบการสอนที่เน้นด้านพฤติกรรม (The Behavioral System Family) ได้รับแนวคิดมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรม เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียน เช่น การสอนเพื่อให้ควบคุมตนเอง (Learning Self - Control) การเรียนรู้แบบรอบรู้ (Mastery Learning) การฝึกฝนตนเอง (Training and Self - Control) การเรียนรู้แบบมีเงื่อนไข (The Condition) เป็นต้น

แนวคิดของ โคล (Cole, 1987 อ้างถึงใน ไสว พักขาว, 2544, หน้า 34) ได้จัดรูปแบบการสอนโดยพิจารณาในแง่การสอนที่มีผลต่อผู้สอนและผู้เรียนในลักษณะต่างกัน ซึ่ง โคล ได้สรุปมาจากรูปแบบการสอนตามแนวคิดของคนอื่น ๆ รูปแบบการสอนของโคลมีดังนี้

1. รูปแบบที่เน้นบุคลิกลักษณะ (The Personality Characteristic Model) ในรูปแบบนี้

เห็นว่า ในการสอนนั้นครูผู้สอนจะต้องมีบุคลิกลักษณะที่ดี เช่น มีความเมตตา มีคุณธรรม เป็นตัวอย่างให้กับผู้เรียนได้ มุ่งให้ครูพัฒนาบุคลิกภาพ

2. รูปแบบแนวพฤติกรรมนิยม (The Behaviorist Model) เป็นรูปแบบที่นำแนวคิดในเรื่องการวางเงื่อนไข ตามแนวพฤติกรรมที่นำมาใช้ การปรับพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียนโดยครูเป็นผู้กำหนดวางเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อม การให้รางวัล การลงโทษ เป็นต้น ข้อดีของรูปแบบนี้ คือ จะใช้ได้ดีกับผู้เรียนที่มีความสามารถในระดับต่ำ เหมาะกับทักษะการสอนให้อ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐาน สำหรับข้อจำกัด คือ มีลักษณะกำหนดตายตัวยืดหยุ่นได้น้อย ผู้สอนจะปรับให้เข้ากับลักษณะการสอนของตนเองได้ยาก และไม่เหมาะกับการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูง เช่น ความคิดเชิงวิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์

3. รูปแบบที่เน้นการฝึกทักษะการสอน (The Teaching Skills Model) บางครั้งเรียกว่าการสอนแบบจุลภาค (Microteaching) เป็นกรเน้นฝึกทักษะการสอน เหมาะสำหรับการสอนนักศึกษา ครูเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอน เช่น การอธิบาย การจัดชั้นเรียน เป็นต้น เป็นการฝึกกลุ่มย่อยในห้องปฏิบัติการสอน ข้อจำกัด คือ การขาดการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในสถานที่จริง เพราะมีการแบ่งฝึกเป็นทักษะย่อย และสภาพของการฝึกในห้องปฏิบัติการมักแตกต่างจากสภาพความเป็นจริง

4. รูปแบบที่เน้นบทบาทของผู้สอน (The Roles Model) รูปแบบนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา และสังคมวิทยา เน้นเรื่องการรับบทบาทต่าง ๆ ในสังคมมาใช้ปรับบุคลิกลักษณะทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกทางการสอน ผู้สอนอาจต้องแสดงบทบาท เช่น เป็นผู้ช่วยเหลือ ผู้แนะแนว ผู้บริหาร ผู้นำกลุ่ม ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การสอน จุดอ่อน คือ บทบาทที่ผู้สอนนำมาใช้อาจไม่เหมือนบทบาทจริงทั้งหมด จึงต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในห้องเรียน

5. รูปแบบที่เน้นกลวิธีหรือเทคนิควิธี (The Subjective Methods or Techniques Model) รูปแบบนี้เชื่อว่า หัวข้อต่าง ๆ ของเนื้อหาวิชานี้ และเนื้อหาวิชานั้นจะต้องใช้เทคนิคเฉพาะหรือวิธีการที่มีลำดับขั้นตอนที่แน่นอน เป็นขั้นตอนเฉพาะวิชานั้น ๆ ทำให้มีข้อจำกัด คือ ผู้สอนจะมุ่งเน้นติดอยู่กับลำดับขั้นตอนการสอนที่ใช้อยู่ ไม่สามารถปรับไปใช้กับเนื้อหาได้ และมักละเลย ไม่สนใจในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดในตัวผู้เรียน หรือแม้แต่การจัดสภาพชั้นเรียน รูปแบบนี้ไม่สอดคล้องกับความต้องการในเชิงวิชาชีพของครูผู้สอน

6. รูปแบบที่เน้นหลักการสอน (The Teaching Principle Model) รูปแบบนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า ในการสอนเนื้อหาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ที่แตกต่างกันนั้น มีหลักการสอนที่จะช่วยกำหนดชี้แนะการสอน หลักการสอนเหล่านี้ จะช่วยครูให้ครูได้ตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์การสอน เลือกวิธีการ และเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้

จะเห็นได้ว่า การจัดกลุ่มรูปแบบการสอนของโคล มีลักษณะแตกต่างไปจากแนวคิดของผู้อื่นตรงที่มองกว้างออกไปถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น ตัวครู บทบาทครู การฝึกครู ซึ่งต่างจากผู้อื่นที่มองรูปแบบการสอนในเชิงวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การให้เรียนรู้ด้วยตนเอง การปรับพฤติกรรม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดกลุ่มรูปแบบการสอนแบ่งเป็นพิจารณาในแง่การสอนที่มีผลต่อผู้สอนและผู้เรียนในลักษณะต่างกัน และพิจารณาความเกี่ยวข้องสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับหลักสูตรแต่ละประเภท

การพัฒนา รูปแบบการสอน

การพัฒนา รูปแบบการสอนของ จอยส์และเวล (Joyce & Weil, 1986, p. 106)

มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการสอน ควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้
2. เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัย ทดสอบ ทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพ ในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ การเสนอรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบของจอยส์ และเวล ได้มีการนำไปทดลองใช้ในห้องเรียน มีงานวิจัยรองรับมากมาย จนเป็นหลักประกันได้ว่าสามารถใช้ได้สะดวกและได้ผลดี
3. การพัฒนารูปแบบการสอน อาจจะออกแบบให้ได้กว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
4. การพัฒนารูปแบบการสอน จะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้ถ้าพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม แต่ก็อาจทำให้ได้ผลสำเร็จลดน้อยลงไป

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน สามารถสรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการสอนได้ ดังนี้ (Joyce & Weil, 1992, p. 38 อ้างถึงใน สุภวรรณ เล็กวิไล, 2539)

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษานแนวคิด ทฤษฎีและข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหาจากเอกสาร ผลการวิจัยหรือจากการสังเกตสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดหลักการเป้าหมาย และองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบการสอน จะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการสอน ไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุผลสูงสุด

ขั้นที่ 3 การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อย ผู้สอนจะต้องเตรียมงานหรือจัดสภาพการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้การใช้รูปแบบการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การประเมินรูปแบบการสอน เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยทั่วไปจะใช้วิธีการต่อไปนี้

1. ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ
2. ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยการนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลอง หรือกึ่งทดลอง

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงรูปแบบการสอน มี 2 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้ การปรับปรุงแบบการสอนในระยะนี้ ใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง
2. ระยะหลังการนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบการสอนในระยะนี้อาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้้นำในการปรับปรุง และอาจมีการนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำ จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ (Joyce & Weil, 1992, p. 40 อ้างถึงใน สุภวรรณ์ เล็กวิไล, 2539)

กล่าวสรุป การพัฒนารูปแบบการสอน ต้องมีทฤษฎีรองรับด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ทดสอบทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพ ในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ

การนำเสนอรูปแบบการสอน

จอยส์ และเวล (Joyce & Weil, 1992, หน้า 15 - 19 อ้างถึงใน สุภวรรณ์ เล็กวิไล, 2539, หน้า 56) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเริ่มจากเสนอแผนภาพเหตุการณ์ในห้องเรียน (Scenario) เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนแต่ละแบบ ซึ่งแต่ละแบบมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงที่มาของรูปแบบการสอน (Orientation to the Model) ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ข้อตกลงเบื้องต้น หลักการ มโนทัศน์ที่สำคัญเป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (The Model of Teaching) มี 4 ส่วนคือ

1. ขั้นตอนของรูปแบบ (Syntax หรือ Phases) เป็นการจัดเรียงตามลำดับกิจกรรมที่จะสอนเป็นขั้น ๆ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนการสอนแตกต่างกันไป
2. รูปแบบของสังคม (Social System) เป็นการอธิบายบทบาทของครูและนักเรียน

ซึ่งแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันไป

3. หลักการแสดงโต้ตอบ (Principle of Reaction) เป็นการบอกวิธีที่ครูควรจะตอบสนองต่อสิ่งที่นักเรียนกระทำ อาจเป็นการให้รางวัล การสร้างบรรยากาศที่อิสระ โดยไม่มีการประเมินว่าถูกหรือผิด

4. สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน (Support System) เป็นการบอกถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นในการที่จะใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผล เช่น การสอนฝึกทักษะนักเรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่และด้วยอุปกรณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพการทำงานจริง ๆ

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Application) เป็นการแนะนำและให้ข้อสังเกตการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้น เช่น จะใช้เนื้อหาประเภทใด ใช้กับระดับใดจะเหมาะสมเป็นต้น

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (Instructional and Nurturant Effect) เป็นการบอกให้รู้ว่าแต่ละรูปแบบจะเกิดผลอะไรบ้างกับนักเรียน โดยที่ผลทางตรงมาจากการสอนของครูที่จัดขึ้นตามขั้นตอน ส่วนผลทางอ้อมมาจากสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจถือเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นไปกับการสอน ซึ่งสามารถใช้เป็นสิ่งที่พิจารณาเลือกรูปแบบการสอนไปใช้ได้ด้วยวิธีนำเสนอรูปแบบการสอนในลักษณะเช่นนี้ นับได้ว่าเป็นการนำเสนอที่สมบูรณ์ ทำให้เกิดความเข้าใจแก่ครูผู้สอน ในด้านการนำรูปแบบการสอนไปใช้ได้จริง และสามารถฝึกฝนตนเองให้สามารถใช้รูปแบบการสอนได้อย่างราบรื่น และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

กล่าวโดยสรุปการนำเสนอรูปแบบการสอนเริ่มจากเสนอแผนภาพเหตุการณ์ในห้องเรียนเพื่อไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละแบบให้เหมาะสมกับบริบทและความเป็นจริงของผู้เรียน

การเขียน

ความหมายของการเขียน

สมพร มั่นตะสูตร (2526, คำนำ) ได้กล่าวว่า การเขียนเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการสื่อสารความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านที่นอกจากจะสื่อสารความรู้สึนึกคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านแล้วยังน่าจะหมายรวมถึงการสร้างสรรคความรู้ ความคิดความประเทืองอารมณ์ให้เกิดแก่ผู้อ่านด้วย

การเขียนเป็นศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึและอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน กล่าวได้ว่า การเขียนเป็นทั้งศิลป์ และศาสตร์ ที่กล่าวว่า การเขียนเป็นศิลปะก็เพราะการเขียนต้องประกอบด้วยอุปกรณ์สำคัญคือภาษาทั้งดงามประณีตสามารถสื่อสารได้ทั้งความรู้ ความคิด อารมณ์ และความปรารถนา ซึ่งการใช้ภาษาให้ดงามนั้น

เป็นศิลปะชั้นสูงอย่างหนึ่งของมนุษย์ ส่วนที่กล่าวว่า การเขียนเป็นศาสตร์ก็เพราะการเขียนทุกชนิดต้องประกอบด้วยความรู้ หลักการ วิธีการและทฤษฎีต่าง ๆ การเขียนนั้นจึงเป็นทั้งศิลป์ และศาสตร์ของมนุษย์

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2533, หน้า 120 - 121) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่าคือการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความรู้ ประสบการณ์ จินตนาการและข่าวสาร เป็นตัวหนังสือ การเขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด ฯลฯ ดังกล่าวมีวิธีต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของผู้เขียนต้องการถ่ายทอด ความมุ่งหมายของการเขียนมีดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ เป็นการเขียนเล่าเหตุการณ์ที่ผู้เขียนประสบหรือเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น การเขียนเพื่อเล่าเรื่องส่วนใหญ่ จะใช้ในการเขียนชีวประวัติ อัตชีวประวัติ การเขียนข่าว และการเขียนสารคดีต่าง ๆ เป็นต้น วิธีการเขียนเพื่อเล่าเรื่อง ผู้เขียนเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ และข้อมูลถูกต้องตามความจริง

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การเขียนเพื่อบอกวิธีทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อชี้แจง ไขความตอบปัญหาความรู้ หรือความคิดที่เข้าใจยาก เช่น การเขียนอธิบายวิธีวิจัย วิธีประดิษฐ์เครื่องมือ วิธีใช้ยา อธิบายคำศัพท์ และข้อธรรมะ เป็นต้น หลักวิธีการเขียนเพื่ออธิบายมีดังนี้ ผู้วิจัยต้องเรียงลำดับขั้นตอน วิธีหรือคำอธิบายอย่างดี ต้องใช้ภาษาให้รัดกุม และชัดเจน ควรแบ่งเป็นย่อหน้าย่อย ๆ หรือเขียนอธิบายเป็นข้อ ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและจำได้ง่าย

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น คือ การแสดงความคิดของผู้เขียนในเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเดียวหรืออาจประกอบด้วยคำแนะนำ ข้อคิด ข้อเตือนใจ หรือบทปลุกใจด้วย เช่น การเขียนบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน การเขียนบทวิจารณ์ การแนะนำหนังสือ เป็นต้น วิธีการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น จำเป็นต้องให้ข้อเท็จจริงสมบูรณ์ ชี้แจงเหตุผล ข้อดี ข้อเสีย อย่างชัดเจน

4. การเขียนเพื่อโฆษณา คือ การเขียนจูงใจ เชิญชวนให้ผู้อ่านสนใจสิ่งที่เขียนแนะนำ เช่น การเขียนคำโฆษณา การเขียนคำขวัญ วิธีเขียนเพื่อโฆษณา ควรให้สั้น มีการเล่นคำ สำนวน เพื่อให้เกิดความคล่องจอง ชวนให้ผู้อ่านผู้ฟังติดใจในเวลารวดเร็ว

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การเขียนถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการ ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก เห็นภาพ ตามผู้เขียน เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย ละคร เป็นต้น วิธีเขียนลักษณะนี้ต้องเลือกใช้ถ้อยคำภาษา อย่างประณีต ใช้คำที่มีความหมายแฝง หรือมีความหมายเป็นสัญลักษณ์ แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นต้น การเขียนที่ติดนอกจากจะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายของการเขียนแล้วยังต้องพิจารณาด้วยว่า ผู้อ่านข้อเขียนนั้น ๆ เป็นใคร ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลให้เหมาะสมกับวัย ระดับความรู้ ประสบการณ์ และความสนใจของผู้อ่าน

วาสนา คงวารี (2549, หน้า 32) การเขียน คือ การสื่อความคิดและความรู้ของผู้เขียน แล้วถ่ายทอดความรู้ และความคิดออกเป็นตัวหนังสือโดยมีอุปกรณ์และเครื่องช่วยต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้นี้ อุปกรณ์ที่สำคัญก็คือภาษา อันหมายถึง คำ ประโยค ส่วนวนโวหาร และระดับภาษา ผู้เขียนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องลักษณะและการใช้อุปกรณ์เหล่านี้ เพื่อให้งานเขียนของตนมีคุณภาพดี สามารถถ่ายทอดสื่อสารความรู้ ความคิด ฯลฯ ของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน โดยที่ผู้อ่านอ่านแล้วสื่อสารได้ตรงกับผู้เขียนต้องการ

สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง สื่อทางความคิดและความรู้ของผู้เขียนแล้วถ่ายทอดความรู้ และความคิดออกเป็นตัวหนังสือโดยมีอุปกรณ์และเครื่องช่วยต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้

ความสำคัญของการเขียน

บุญยงค์ เกศเทศ (ม.ป.ป., คำนำ) กล่าวว่า การเขียนเป็นรูปแบบสำคัญยิ่ง ที่จะช่วยจรโลงความเป็นปึกแผ่นและดำรงเอกลักษณ์ของชาติไว้

รังสรรค์ สีมานนท์ (2540, หน้า 1) กล่าวว่า การเขียนในปัจจุบันคนส่วนใหญ่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้การเขียนมากขึ้น ในการศึกษา การทำงาน อาชีพ และการติดต่อสื่อสารทั่วไป การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านเป็นวิธีถ่ายทอดความคิด การใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดขึ้นเป็นสื่อกลาง โดยเฉพาะการใช้เป็นภาษาเครื่องมือ ผู้สื่อสารจะถ่ายทอดความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิด ทัศนคติ และอารมณ์ หรือจินตนาการลงไปเป็นถ้อยคำในภาษา เมื่อผู้รับสารคือผู้อ่านอ่านแล้วก็เข้าใจหรือเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ นั้น และสื่อนั้นจะต้องเป็นภาษาที่ถูกต้องชัดเจน

สมพร มั่นตะสูตร (2526, คำนำ) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนไว้ว่าการเขียนเป็นการสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรอันมีความสำคัญยิ่ง แม้นในยุคข้อมูลข่าวสารที่การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในยุคแปลงสารผ่านเครื่องมือสื่อสารหลากหลายรูปแบบ ผู้มีความรู้เรื่องการเขียนชัดเจนย่อมสามารถสื่อสารด้วยการเขียนได้ดี

วรรณิ โสมประยูร (2541, หน้า 5) ได้กล่าวถึง ความสำคัญการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นศิลปภาษา (Language Arts) ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ศิลปภาษาแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่คือ

1. ทักษะรับเข้า (Intake หรือ Input) ซึ่งได้แก่ การฟัง และการอ่าน
2. ทักษะการส่งออก (Outgo หรือ Expression) ได้แก่ การพูด และการเขียน มนุษย์ใช้เสียงแสดงออกแนวความคิดของตนออกเป็นตัวอักษรและเครื่องหมาย เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงแนวความคิด วิธีเขียน การใช้ภาษาการเขียนเป็นเครื่องมือในการเสริมขยายภูมิปัญญาและพัฒนาความคิดของเรา วิธีการบันทึกด้วยคำลงไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งเป็นระบบสื่อสารระหว่างมนุษย์ที่ใช้

เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารให้เข้าใจซึ่งกันและกันในสังคม ฉะนั้น การเขียนได้มาจากความคิด จินตนาการที่แปลกใหม่ของผู้เขียนที่แสดงออกมาอย่างอิสระโดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ถ่ายทอดจินตนาการออกมาทางภาษาเขียน

กล่าวสรุปว่า การเขียนมีความสำคัญคือ เป็นสื่อกลางในการสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์

องค์ประกอบของการเขียน

กรมสร้างครู (2549, หน้า 20 - 21) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาลาว ไว้ดังนี้

ภาษาลาวเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน และการฟังเป็นทักษะของการเรียนรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ ส่วนการพูด และการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ

ภาษาลาวมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้และใช้ ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังมีวรรณคดี และวรรณกรรม ซึ่งมีคุณค่า การเรียนภาษาลาวจึงต้องเรียน วรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษาบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอด ต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ และ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี
2. สามารถ อ่าน เขียน ฟัง และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนา และ สร้างสรรค์งานอาชีพ

การพัฒนาสมรรถภาพ การเขียน และระบุนความประทับใจ ใช้ในการสื่อสารเพื่อความรอบรู้ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อการทำงาน และประกอบอาชีพ มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียนรู้จักตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตามจุดประสงค์ทั้งด้านวิชาการและด้านบันเทิงคดี เรียบเรียงงานเขียนโดยการอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งรู้จักบททวนขัดเกล่า

งานเขียนของตน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ
เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ภัทพร ทองมีศรี และไพรัตน์ อนุพันธ์ (2547, หน้า 130) กล่าวถึง การเขียน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
2. สามารถสร้างความสามัคคีในสังคมของมนุษย์
3. เป็นวิธีการระบายออกถึงความรู้สึกทางอารมณ์ของมนุษย์
4. สามารถทำให้มนุษย์มีความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการสร้างความเข้าใจอันดี

ระหว่างสังคมมนุษย์ด้วยกัน

5. สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ เช่น อาชีพนักเขียน อาชีพนักสื่อสารมวลชน เป็นต้น

6. เป็นหลักฐานของมนุษย์ที่มีความทนถาวรใช้อ้างอิงถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมนุษย์ในอดีตได้

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเป็นสื่อกลางในการสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ
ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์

สุชาติ ชาทอง (2534, หน้า 76 - 79) ได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสงขลา
ปีการศึกษา 2533 ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยมีลักษณะ
ข้อผิดพลาดในการใช้คำ ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ประโยค และลักษณะผิดพลาดในการใช้
รูปแบบของการเขียน

พยอม ธนมี (2541, หน้า 45 - 46) ได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา ปีการศึกษา 2539
ผลการวิจัยปรากฏว่า ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยมี 5 ลักษณะคือ ข้อผิดพลาด
ในการใช้คำ ข้อผิดพลาดในการใช้ถ้อยคำและสำนวน ข้อผิดพลาดในการใช้โครงสร้างของประโยค
ข้อผิดพลาดในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ข้อผิดพลาดในการใช้รูปแบบการเขียน

สุภาพ ดวงเพชร (2533, หน้า 72) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความหมาย
ในการเขียนสะกดคำของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ
การเขียนสะกดคำกับการใช้แบบฝึกตามคู่มือครูกับนักเรียนวัดน้อยนพคุณ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถและความคงทนในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการ
สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำกับการใช้แบบฝึกหัดตามคู่มือครูแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรรณิการ์ สุกรณ์เวชศิริ (2533, หน้า 63) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 91.11/88.31 และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังทำแบบฝึกได้สูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมือคือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาคนสำคัญที่เผยแพร่แนวคิดการเรียนรู้แบบนี้ คือ สลาวัน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และโรเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน โดยทั่วไป เรามักจะไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่เรามักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นมิติที่มักจะถูกละเลยหรือมองข้ามไป ทั้งๆ ที่ผลการวิจัยชี้ชัดเจนว่า ความรู้สึกของผู้เรียนคือตนเอง ต่อโรงเรียนครู และเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อการเรียนรู้มาก จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1994, pp. 31 – 32 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2550) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะแข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่นเพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่องหรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ
2. ลักษณะต่างคนต่างเรียนคือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น
3. ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย จอห์นสัน และจอห์นสัน ชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาปัจจุบันมักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขัน ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินต่อการแข่งขันเพื่อแข่งขัน ผลประโยชน์มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม เขาแสดงความเห็นว่า เราควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะ แต่เนื่องจากการศึกษาปัจจุบันมีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบหลายบุคคลอยู่แล้ว เราจึงจำเป็นต้องหันมาส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี รวมทั้งได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตด้วย (ทิศนา แคมมณี, 2550, หน้า 98 - 99)

รูปแบบการเรียนการสอนของแนวคิดแบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1974, หน้า 213 - 240 อ้างถึงใน

ทิสนา แชมมณี, 2550) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์แพ้ - ชนะ ต่างจากการร่วมมือกันซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ชนะ - ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักพึ่งพากัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น และยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคม และอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนที่จัดสมาชิกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ร่วมกันแก้ปัญหาหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ กลุ่มหรือทีมงานปกติจะมีจำนวนสมาชิกประมาณ 4 - 6 คน มีความแตกต่างกันในระดับผลสัมฤทธิ์ เพศ และเผ่าพันธุ์ สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทที่ต่างกันและมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกันรับผิดชอบ (Nattive, Winitzky, & Drikey, 1991, p. 216) เป็นวิธีการเรียนที่มีการแบ่งปันความคิดซึ่งกันและกันในการทำงาน การเรียน และความรับผิดชอบในกลุ่ม (Husen & Postlethwaite, 1994, pp. 1094 - 1095) และมีการให้รางวัลเป็นกำลังใจเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนจนบรรลุผลสำเร็จ (Cruickshank, Bainer, & Metcalf, 1995, p. 209) ลักษณะเด่นของการเรียนรู้ชนิดนี้เน้นทักษะการคิด การร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกทุกคนในกลุ่มสมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา และเนื้อหาที่ร่วมกันทำ เพราะถ้าครูเรียกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งตอบหรืออธิบายกระบวนการแก้ปัญหา สมาชิกผู้นั้นต้องสามารถอธิบายได้ การเรียนแบบนี้สมาชิกทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนที่ครูสอนและช่วยสอนเพื่อนด้วย เพื่อได้รับความสำเร็จร่วมกัน (Slavin, 1995, p. 71)

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และมีนักจิตวิทยาเสนอไว้ ดังนี้

ทฤษฎีสนามของ เลวิน (Lewin, n.d. อ้างถึงใน ทิสนา แชมมณี, 2550, หน้า 10 - 12) ได้กล่าวไว้ว่า

1. พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
2. โครงสร้างของกลุ่มจะเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน

3. การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม โดยมีปฏิสัมพันธ์
ในการกระทำ ความรู้สึก และความคิด

ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory) ซึ่ง อาร์ พินช์มณี (2534, หน้า 199 - 200)
ได้กล่าวไว้ว่า

1. การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
ด้วยการเสนอแนะ หรือกำหนดหัวข้อที่จะทำให้นักเรียนสนใจ เพื่อให้เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง
หัวข้อเหล่านี้อาจจะเป็นที่น่าสนใจ น่าสงสัย ไม่แน่ใจ หรือเกิดความรู้สึกขัดแย้งก็ได้ เพื่อจะทำให้
นักเรียนเกิดความสนใจ อย่างไรก็ตาม การกำหนดหัวข้อควรระวังไม่ให้ง่ายหรือยากจนเกินไป
เพราะจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย หรือหมดความสนใจเรียน

2. วิธีการที่แปลกใหม่ ครูควรทำวิธีการที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างความสนใจ หรือวิธีการที่
นักเรียนไม่เคยคิด หรือมีประสบการณ์มาก่อน เพราะจะทำให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียน
และมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

3. เกม และการเล่นละคร เป็นการสอนที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทำให้นักเรียน
เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ
บทเรียนดีขึ้น

4. การให้รางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรจัดรางวัลสำหรับนักเรียนที่ทำงาน
สำเร็จ เพื่อยั่วให้นักเรียนพยายามทำงานมากขึ้น ครูควรพยายามให้นักเรียนได้รับการเสริมแรง
อย่างทั่วถึง ไม่ควรให้เฉพาะผู้ที่ชนะในการแข่งขันเท่านั้น แต่ให้รางวัลในการแข่งขันกับตนเองก็ได้

5. การชมเชย และการดำเนิน ทั้งการชมเชย และการดำเนิน จะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โดยทั่วไป นักเรียนที่เรียนดีขึ้น เมื่อถูกดำเนินจะมีความพยายามมากกว่าเมื่อได้รับการชมเชย

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสัน (Johnson, 1994 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ
ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันด้วยอัธยาศัยอันดีสมาชิกในกลุ่มจะมีความเกี่ยวข้อง
สัมพันธ์กันในทางบวก นักศึกษาจะต้องเข้าใจว่าความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความสำเร็จของสมาชิก
แต่ละคนในกลุ่ม และความสำเร็จของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มขึ้นอยู่กับความสำเร็จของกลุ่ม

2. การมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในระหว่างการทำงานกลุ่มเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน
ได้ช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มประสบความสำเร็จทำได้โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้

2.1 นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2.2 อธิบายความรู้ให้เพื่อนภายในกลุ่มฟังเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ติดต่อ

โดยตรง เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ทำได้หลายวิธี

3.1 กำหนดสมาชิกในกลุ่มให้เหมาะสมกับงานที่ให้ทำ ถ้ากำหนดกลุ่มเล็กเท่าใด นักศึกษาก็จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบรายบุคคลเพิ่มขึ้นเท่านั้น

3.2 ทดสอบรายบุคคล

3.3 สุ่มถามปากเปล่าสมาชิกในกลุ่ม หรือสุ่มตรวจผลงานของสมาชิกในกลุ่ม

3.4 สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่มของสมาชิก

3.5 กำหนดให้สมาชิก 1 คนในกลุ่มเป็นผู้ตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับงานกลุ่ม

3.6 ให้นักศึกษาอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง

4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยอย่างเหมาะสม นักศึกษาควรได้รับการฝึกทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ ทักษะเหล่านี้ได้แก่

4.1 การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น

4.2 การสื่อสาร

4.3 การยอมรับและช่วยเหลือกัน

4.4 การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

5. การมีกระบวนการในการทำงานกลุ่มผลงานของกลุ่มได้รับอิทธิพลมาจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ทำได้โดย

5.1 ให้อธิบายการกระทำของสมาชิกในกลุ่มที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์

5.2 ให้ตัดสินใจว่าการกระทำใดของกลุ่มที่ควรรักษาไว้และการกระทำใดควรเลิกปฏิบัติ

ในการใช้วิธีการร่วมมือกันเรียนรู้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนนั้น มีพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับตัวผู้เรียนดังนี้

1. ผู้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสติปัญญา (Intellectual Skills) ในตัวผู้เรียน

2. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเน้นที่การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การร่วมมือกันทำงาน การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) รู้จักตนเองได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องได้รับการยอมรับและเอาใจใส่จากสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอน

สามารถแสดงถึงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ได้ดังภาพที่ 2

หลักการ	บทบาทของ ผู้สอน	บทบาทของ ผู้เรียน	บรรยากาศ ในชั้นเรียน	ทักษะทาง สังคม
- เป้าหมายกลุ่ม - ความสำคัญของแต่ละคน - โอกาสในการทำงานในกลุ่มเท่ากัน	- ผู้เรียนมีความสำคัญ - สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน - พัฒนาผู้เรียน - ปลุกฝังทักษะทางสังคม	- มีความรับผิดชอบ - มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่ม - ประเมินตนเอง - ยอมรับซึ่งกันและกัน	- แสวงหาความรู้ทางวิชาการ - ทำท่ายความสามารถ - บรรยากาศที่อบอุ่น - บรรยากาศอิสระ	- ความร่วมมือภายในกลุ่ม - ความเป็นผู้นำและผู้ตาม - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม - สมาชิกที่ดีของกลุ่ม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

สุนทรี คงเที่ยง (2544, หน้า 5) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญเบื้องต้นของการเรียนแบบร่วมมือกันไว้ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกันช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน แบ่งข้อมูลอุปกรณ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม
2. สมาชิกกลุ่มปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ซึ่งอาจจะเป็นการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมายจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การที่แต่ละคนทำงานเต็มความสามารถ
4. สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม (Small - Group Skill) และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

สมพงษ์ สิงหะพล (2542, หน้า 41) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มทำงานรับผิดชอบร่วมกันสนใจการทำงานของตนเองเท่า ๆ กับการทำงานของกลุ่มผลงานที่เกิดขึ้นจากการทำงานจะออกมาในลักษณะงานกลุ่มทีมที่จะได้รับรางวัลระดับใดต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของทุกคน ซึ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ร่วมกันช่วยเหลือกันในการทำงานต่าง ๆ ในกลุ่มของตน

3. ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกันในการประสบความสำเร็จ หมายความว่า นักเรียนในกลุ่มสามารถช่วยเหลือทีมของตนได้ โดยพัฒนาการเรียนของตนให้ดีกว่าเดิม ไม่ว่านักเรียนจะเรียนเก่ง อ่อน หรือปานกลาง ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะทำให้ดีที่สุด

โดยกล่าวสรุป การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้คือ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย และช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งมุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างมีลักษณะสำคัญร่วมกันคือเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องร่วมมือกันในการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมนั้นจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการรับฟังความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มที่หมุนเวียนกันรับผิดชอบ โดยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน อธิบายให้เพื่อนภายในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จ ได้เท่าเทียมกันทำให้การทำงานเป็นกลุ่ม นำไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

จิตวิทยาที่ใช้ในการเรียนรู้

แนวคิดทฤษฎีความพร้อมของผู้เรียน (Readiness)

ประคินันท์ อุปรมย์ (2518, หน้า 101 - 106) กล่าวว่า ความพร้อม (Readiness) หมายถึง สภาพความเจริญเติบโตของร่างกายบวกกับความสนใจและความรู้พื้นฐานที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพร้อมหมายถึงวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่มีมากพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งที่เรียนได้

องค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ได้แก่

1. องค์ประกอบภายในตัวผู้เรียน ได้แก่ วุฒิภาวะ ความสนใจและความรู้พื้นฐาน หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2. องค์ประกอบภายในโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น บุคลิกภาพของครู การจัดบทเรียน การจัดบรรยากาศของห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน เป็นต้น

วุฒิภาวะ (Maturity) หมายถึง ระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาในแต่ละวัยของบุคคล

ความรู้พื้นฐาน หมายถึง ความรู้เบื้องต้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหรือเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ ครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบภายในโรงเรียนอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียน กล่าวคือ ถ้าครูมีบุคลิกภาพดี สอนดี เป็นที่รักที่ศรัทธาและเป็นที่น่าเชื่อถือสำหรับนักเรียน

ย่อมช่วยให้นักเรียนสนใจหรือกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ครูสอน

สำหรับการสอนที่จะให้ผู้เรียนสนใจ สนุก และกระตือรือร้นที่จะเรียน ได้แก่ วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ ที่เหมาะสมกับแต่ละบทเรียน และแต่ละวัยของผู้เรียน วิธีสอนที่มีกิจกรรมที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน และเรียนด้วยความสนใจมากที่สุด นอกจากนี้ สิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป โรงเรียน ก็เป็นสภาพที่ช่วยให้เด็กอยากมาโรงเรียน และเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ช่วยให้เด็กสนใจเรียน

ในกรณีที่ครูเห็นว่าเด็กยังไม่พร้อม ควรพิจารณาว่าเด็กไม่พร้อมเพราะเหตุใด ถ้าเป็นความพร้อมในส่วนที่พอฝึกได้ครูอาจฝึกให้เด็กมีความพร้อมได้ดังนี้

1. สอนความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ให้ก่อน เช่น ก่อนเริ่มเรียนการสอนให้รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น สอนให้รู้จักทำตามคำสั่งง่าย ๆ หรือบททวนความรู้เดิม
2. ฝึกให้เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยช่วยให้เด็กรู้จักทำงานร่วมกับกลุ่ม และครูคอยเป็นที่ปรึกษาปัญหา และแนะแนวทางการแก้ปัญหาบางอย่างให้
3. สร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นของเขาได้อย่างเสรี เมื่อเห็นว่าเด็กคนใดมีความสามารถพิเศษอะไรก็ควรส่งเสริมให้เขาได้มีโอกาสแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ครูควรให้แนวทางให้เด็กรู้จักแสดงออกในวาระและโอกาสอันสมควร

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ควรสำรวจความพร้อมของเด็กก่อนเริ่มสอนทุกครั้ง เพราะการสอนในขณะที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะเรียนจะส่งผลให้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรหรือไม่ ก็ควรทดสอบความรู้เดิมของเด็กทุกครั้งก่อนเริ่มสอนบทเรียนใหม่ การทดสอบไม่จำเป็นต้องเป็นข้อสอบเสมอไป อาจเป็นการตั้งคำถามให้เด็กตอบก็ได้ ดังนั้น ในการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องทราบพื้นฐานของความพร้อมของการเรียน ผู้สอนควรเข้าใจผู้เรียนและเห็นใจมากขึ้น และจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมก่อนเรียน ไม่ใช่รีบสอนให้จบตามหลักสูตรโดยผู้สอนจบแต่ผู้เรียนไม่ยอมจบด้วย

เป้าหมายและความสนใจ (Goals and Interest)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2539, หน้า 186 - 187) กล่าวถึง เป้าหมายและความสนใจ (Goals and Interest) ไว้ว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีถ้าเขามีความสนใจในสิ่งที่เขาจะเรียนรู้ ความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กนี้อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น เกิดจากการที่เด็กสนใจในเนื้อหาสาระ หรือเกิดจากการเห็นคุณค่าของวิชานั้น ๆ โดยนำไปเชื่อมโยงกับเป้าหมายในชีวิตของเขาก็ได้ โรงเรียนนับว่าเป็นแหล่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมองเห็นสิ่งสำคัญเหล่านี้ได้ด้วยการเชื่อมโยงสิ่งที่เด็กเรียนรู้เข้ากับปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการศึกษานอกสถานที่ การจัดประสบการณ์ตรงให้เด็ก

ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้เด็กเกิดความรู้สึกที่อยากจะเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้เรียนมานั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เป้าหมาย หมายถึง จุดสุดท้ายที่บุคคลพยายามแสดงพฤติกรรมไปสู่จุดนั้น เพื่อสนองความต้องการของบุคคลนั้นในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง เป้าหมายเป็นตัวกำหนดทิศทางให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เช่น การที่บุคคลมีความต้องการที่จะมีอำนาจและรู้ว่าเขามีอำนาจได้ก็ต่อเมื่อเขาเป็นนักการเมือง ดังนั้น เขาจึงพยายามแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นนักการเมืองซึ่งทำให้เขาพึงพอใจ เนื่องจากที่เขาได้เป็นนักการเมืองนั้นจะสามารถสนองตอบต่อความต้องการ การมีอำนาจของเขา อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่บุคคลตั้งขึ้นสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุ เวลา และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น และเมื่อบุคคลไม่สามารถที่จะไปสู่เป้าหมายแรกได้ บุคคลก็อาจเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่สองหรือเป้าหมายรอง ๆ ได้ เป้าหมายที่บุคคลตั้งขึ้นสำหรับตัวของเขาเองนั้น เป็นการสะท้อนถึงระดับความคาดหวังของเขาเอง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ความสำเร็จของเขาในอดีต อีกทั้งยังเป็นการบอกถึงการที่เขาคิดเกี่ยวกับตัวเขาในการที่เขาต้องการที่จะพัฒนาอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวของเป้าหมายนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่วัดได้จากผลการกระทำของบุคคล เพราะสิ่งที่วัดได้นั้นเป็นเพียงแต่สิ่งที่บอกให้รู้ว่าการกระทำของบุคคลนั้นได้ผลเช่นไร ส่วนการกำหนดถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของบุคคลนั้นย่อมจะต้องขึ้นอยู่กับที่ตั้งระดับความคาดหวังของความสำเร็จในแต่ละเป้าหมายของแต่ละบุคคลเป็นหลักการที่เด็กมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง การมีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพของตนนั้นจะช่วยทำให้เขาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความต้องการ (Needs)

สำหรับความต้องการ (Needs) นั้น สุรางค์ โคว์ตระกูล (2545, หน้า 158) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) ออกเป็น 5 ประเภท คือ ความต้องการทางสรีระหรือความต้องการทางร่างกาย (Physiological or Physical Needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย หรือสวัสดิภาพ (Safety Needs) ความต้องการความรัก และความเป็นส่วนหนึ่งของหมู่หรือกลุ่ม (Love and Belonging Needs) ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า (Esteem Needs) และความต้องการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองตามศักยภาพของตน (Self Actualization)

นักจิตวิทยาชาวสวิสชื่อ เพียเจต์ (Piaget) ได้ไปทำงานกับนายแพทย์ไบเนต (Binet) และไซมอน (Simon) ผู้ซึ่งเป็นผู้แต่งข้อสอบเชาวน์ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเพียเจต์ทำหน้าที่ทดสอบเด็กเพื่อจะหาบรรทัดฐาน (Norm) สำหรับเด็กแต่ละวัย พบว่าคำตอบของเด็กหน้าสนใจมาก โดยเฉพาะคำตอบของเด็กเล็กที่มักจะผิดแต่คำตอบที่ผิดนั้นเมื่อเพียเจต์วิเคราะห์แล้วก็จะพบว่าคุณภาพต่างกัน

มักจะแตกต่างกัน ไม่ควรจะบอกว่าเด็กโตฉลาดกว่าเด็กเล็ก หรือคำตอบของเด็กเล็กผิด สิ่งนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาเชาวน์ปัญญา โดยเชื่อว่าคนเราทุกคนที่เกิดมามีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นผู้พร้อมที่จะเริ่มกระทำก่อน (Active) นอกจากนี้ เพียเจต์ยังถือว่ามนุษย์เรามีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ ทำการจัดรวบรวม (Organization) และการปรับตัว (Adaptation)

การจัด และรวบรวม หมายถึง การจัด และการรวบรวมกระบวนการต่าง ๆ ภายในอย่างต่อเนื่อง และเป็นระเบียบ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนการปรับ หมายถึง การปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่ออยู่ในสมดุล การปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่างคือ

1. การซึมซับ หรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) คือ เมื่อมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับก็จะซึมซับ หรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้ามาอยู่ในโครงสร้างของสติปัญญา (Cognitive Structure)

2. การปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) คือ การปรับโครงสร้างของสติปัญญาที่มีอยู่แล้วเข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ใหม่ หรืออีกนัยหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ และคนเราจะค่อย ๆ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เพียเจต์ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีส่วนส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ได้ 4 องค์ประกอบดังนี้

1. วุฒิภาวะ (Maturation) เพียเจต์กล่าวว่า การเจริญเติบโตด้านสรีระวิทยาโดยเฉพาะเส้นประสาทและต่อมไร้ท่อ มีส่วนสำคัญของการพัฒนาเชาวน์ปัญญา หรือจะต้องจัดประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความพร้อมหรือวัยของเด็ก

2. ประสบการณ์ (Experience) ทุกครั้งที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จะเกิดประสบการณ์ 2 ชนิด ได้แก่

2.1 ประสบการณ์ที่เนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (Physical Environment)

2.2 ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผล และทางคณิตศาสตร์ (Logic - Mathematical Experience) ซึ่งมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหามาก ๆ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์

3. การถ่ายทอดความรู้สู่สังคม (Social Transmission) หมายถึง การที่พ่อแม่ ครู และคนที่อยู่รอบตัวเด็กจะถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก หรือสอนเด็กให้พร้อมจะรับการถ่ายทอดด้วยกระบวนการซึมซับประสบการณ์

4. กระบวนการพัฒนาสมดุล (Equilibration) หรือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เพื่อจะปรับสมดุลของการพัฒนาเชาวน์ปัญญาลงไปอีกขั้นหนึ่ง

ซึ่งสูงกว่า โดยใช้กระบวนการชิมทาบประสบการณ์และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาเพียเจต์ เน้นกระบวนการทำงานภายในตัวผู้เรียนมากกว่าสิ่งเร้าที่มาจากผู้เรียน สิ่งที่มากระตุ้นนั้น ควรจะอยู่ในระดับที่วุฒิภาวะของเด็กสามารถเข้าถึง โดยที่เน้นกระบวนการที่ 2 ที่กล่าวมา แล้วจะทำงานร่วมกันตลอดเวลา เพื่อช่วยรักษาความสมดุล (Equilibration) และผลจากการทำงานของกระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นเป็นโครงสร้าง (Schema) ขึ้นในสมอง โครงสร้างต่างๆ จะพัฒนาขึ้นตามระดับอายุ พัฒนาการจะเป็นไปตามลำดับขั้น จะข้ามขั้นไม่ได้ แต่อัตราของการพัฒนาอาจจะแตกต่างกันในตัวเด็กแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานทางจิตวิทยา ปรัชญา และมานุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจิตวิทยาความรู้ (Cognitive Psychology) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงการได้มาซึ่งความรู้และนับความรู้เป็นของตนเองได้อย่างไร ดังที่ เพอร์กิน (Perkin, 1991 อ้างถึงใน มาลี จูทา, 2542) ได้อธิบายว่า Constructivism คือ การที่ผู้เรียนไม่ได้รับเอาข้อมูลและเก็บข้อมูลความรู้เป็นของตนเองทันที และแปลความหมายของข้อมูลเหล่านั้น โดยประสบการณ์ของตนและเสริมขยายทดสอบการแปลความหมายของตนด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism) เป็นส่วนหนึ่งของนักจิตวิทยาทางปัญญาและยังสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ ที่กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนควรให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละวัย เด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) ซึ่งมีอายุระหว่าง 13 - 15 ปีนั้น กำลังจะเปลี่ยนระดับสติปัญญาจากขั้นความคิดเชิงรูปธรรมมาเป็นความคิดเชิงนามธรรม เด็กสามารถคิดในเรื่ององค์ประกอบต่าง ๆ ในเชิงนามธรรม ความน่าจะเป็นและการคิดอย่างมีเหตุผลได้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม ได้อภิปรายและแสดงความคิดเห็น ฝึกให้เขียนเรียงความ รายงานการศึกษาค้นคว้าทดลองเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น การฝึกให้คิดหาเหตุผลที่สอดคล้องกับลักษณะของบทเรียน ในขณะเดียวกันก็ควรส่งเสริมความมีสุขภาพของเด็ก ให้เด็กช่วยกันสร้างระเบียบและกฎเกณฑ์ของกลุ่มและห้องเรียน (มาลี จูทา, 2542, หน้า 116)

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Conditioning) ของสกินเนอร์

(Skinner) สกินเนอร์ ได้ทำการทดลองซึ่งสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ดังนี้ (Hergenhahn & Olson, 1993, pp. 80-119 อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2550) ทฤษฎีการเรียนรู้การกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กล่องภายในมีคันบังคับให้อาหารตกลงไปในกล่องได้ ตอนแรกหนูจะวิ่งชน โน่นชนนี้ เมื่อชนนานจะมี

อาหารตกมาให้กินทำลาย ๆ ครั้งพบว่าหนูจะกดคันทำให้อาหารตกลงไปได้เร็วขึ้น)

1. การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว (จากการทดลองโดยเปรียบเทียบ หนูที่หิวจัด 2 ตัว ตัวหนึ่งกดคันจะได้อาหารทุกครั้ง อีกตัวหนึ่ง เมื่อกดคันบางทีก็ได้อาหาร บางทีก็ไม่ได้อาหาร แล้วหยุดให้อาหาร ตัวแรกจะเลิกกดคันทันที ตัวที่สองจะยังกดต่อไปอีกนานกว่าตัวแรก)

2. การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กรง แล้วช็อตด้วยไฟฟ้า หนูจะวิ่งผ่านอีกจำไม่ได้ว่าทางไหนคือทางออก)

3. การให้แรงเสริมหรือให้รางวัลเมื่ออินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ต้องการสามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ (จากการทดลองโดยสอนให้หนูเล่นบาสเกตบอลเริ่มจากการให้อาหารเมื่อหนูจับลูกบาสเกตบอล จากนั้นเมื่อมันโยนจึงให้อาหาร ต่อมาเมื่อโยนสูงขึ้นจึงให้อาหาร ในที่สุดต้องโยนเข้าห่วงจึงให้อาหาร การทดลองนี้เป็นการกำหนดให้หนูแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการก่อนจึงให้แรงเสริม วิธีนี้สามารถค้นนิสัยหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้) พร้อมทั้งมีทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (ค.ศ. 1814 - 1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุดเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn & Olson, 1993, pp. 56 - 57

อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2550, หน้า 51 - 52)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวรถ้าไม่กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำการเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาลาวครูผู้สอนควรนำหลักจิตวิทยาไปใช้ในประกอบ การเรียนการสอนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียนมากขึ้นทำให้การวินิจฉัยปัญหา และการตัดสินใจเที่ยงตรงและดีขึ้นช่วยให้วางแผนการเรียนการสอนได้ตรงกับสภาพความเจริญเติบโต และการเรียนรู้เชิงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบของ (สุวิทย์ มูลคำ, 2547, หน้า 24) ที่ระบุว่าการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือ ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ในลักษณะที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ซึ่งในการแก้ปัญหานั้นผู้เรียนจะใช้กระบวนการที่ตรงกับธรรมชาติของวิชาหรือปัญหานั้น เช่น ผู้เรียนจะศึกษาปัญหาประวัติศาสตร์ก็จะใช้วิธีการเช่นเดียวกับนักประวัติศาสตร์ศึกษา ดังนั้นจึงเป็น วิธีจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเหมาะสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ แต่ก็สามารถใช้กับ วิชาอื่น ๆ ได้ในการแก้ปัญหานั้นผู้เรียนจะต้องนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุป เพื่อให้ได้ข้อค้นพบใหม่หรือเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น มีนักจิตวิทยาการเรียนรู้มองว่า มนุษย์ คือผู้ตอบสนองสิ่งเร้าสามารถจะกำหนดให้เป็นอย่างไรก็ได้ แต่ตามแนวทฤษฎีใหม่ไม่เป็นเช่นนั้น เชื่อว่าบุคคลมีพลังอยู่ในขณะที่ศาสตร์ก้าวมาสู่วิธีการศึกษาแบบภาวะวิสัยที่ปลุกปล้ำความสนใจ ในความรู้สึกนึกคิดของบุคคลก็ได้กลับมาให้ความสำคัญอีก ศาสตร์แนวใหม่ไม่มีอะไรขัดแย้ง ในการผสานความรู้สึกของบุคคลเข้าไปด้วย บุคคลในฐานะไม่แบ่งแยกเป็นการผนึกกันระหว่าง ร่างกาย จิต อารมณ์ และวิญญาณ มีศักยภาพทั้งโดยกำเนิดและเสริมสร้างขึ้นที่จะเจริญงอกงามและ พัฒนาโดยการตระหนักรู้ เผชิญหน้าและผ่านการบำบัด แทนความพยายามที่จะอธิบายพฤติกรรม กลุ่มมนุษย์นิยมพยายามที่จะสร้างแรงทะยานให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้น แนวความคิดในเรื่อง การพัฒนาตนเอง จึงเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย โดยนับที่ว่ามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างชีวิต ครอบครั้ว พัฒนาความสามารถพิเศษ และเพิ่มพูนเอกลักษณ์เฉพาะตัว อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ ที่ได้รับยังรวมถึงการติดยาเสพติดในความรัก ซึ่งมักจะนำไปสู่การลطمโนภาพต่อตนเองและเกิดความสับสน ในเรื่องศีลธรรมขึ้นได้ จะนำไปสู่การปรับตัวที่นำพึงพอใจได้ (สิริวรรณ สารนาน, 2549, หน้า 6 - 7)

ตามแนวคิดทฤษฎีกล่าวโดยสรุปว่า แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาในการเรียนรู้ หมายถึง สภาพความเจริญเติบโตของร่างกาย ความสนใจ และความรู้พื้นฐาน หรือประสบการณ์เดิม ของผู้เรียน

การสอนภาษาลาว

หลักสูตรการศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กรมสร้างครู (2549, หน้า 15) การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาลาว รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนบทบาท

ของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้ส่งความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้าง ประสพการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน โดยดำเนินการเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ เทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนสามารถ คิดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ วิจารณ์ ตีความจากการอ่านและการฟังได้เพื่อการเขียนแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องราวและมีมารยาทในการเขียน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน เขียนหนังสือ ได้ถูกต้องตามอักขรวิธีเขียนแสดงอารมณ์และความรู้สึกโดยใช้จินตนาการหรือกำหนดสถานการณ์ ได้ซึ่งผ่านกระบวนการต่าง ๆ

หลักการเพื่อจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทจึงกำหนด หลักสูตรการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความมั่นคงและควบคู่ความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทางด้านสาระเวลาและด้านการจัดการเรียนการสอน
4. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังนั้นหลักการสอนภาษาลาวจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ ดังนี้
 - 4.1 ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ วิจารณ์ ตีความ จากการอ่านและการฟังได้
 - 4.2 ผู้เรียนสามารถพูดแสดงความรู้สึก พูดแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์เรื่องราว และมีมารยาทในการพูด
 - 4.3 ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน
 - 4.4 ผู้เรียนเขียนหนังสือได้ถูกต้องตามอักขรวิธี

4.5 ผู้เรียนเขียนแสดงอารมณ์และความรู้สึกโดยใช้จินตนาการหรือกำหนดสถานการณ์ได้ ซึ่งผ่านกระบวนการต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.5.1 ใช้กระบวนการฟังและอ่านสร้างความรู้ ความคิด นำไปแก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

4.5.2 ใช้กระบวนการเขียน เขียนเรียงความและเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการ สร้างสรรค์

4.5.3 สามารถเลือกฟัง ดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก อย่างสร้างสรรค์

ฝึกทักษะการอ่าน การฟัง การดู การพูดและการเขียน การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน ออกเสียงและอ่านในใจ ฟัง ดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ จับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่อ่านและฟัง พูดแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนเลखลาว แต่งบทประพันธ์ เขียนแสดงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ โดยใช้จินตนาการหรือ กำหนดสถานการณ์ขึ้น เพื่อใช้ภาษาในการสื่อสาร แสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยและ บุคลิก สร้างความเข้าใจต่อส่วนรวม ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีมารยาทในการใช้ภาษา ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 2 - 4)

1. เขียนแสดงความรู้ ความรู้สึก ความต้องการ จินตนาการ
2. เขียนเรียงความ การเขียนจดหมาย อธิบาย รายงาน ชี้แจงการปฏิบัติ
3. เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนเชิงสร้างสรรค์
4. เขียนเชิงวิชาการ โน้มน้าวใจ

การเขียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ การเขียนเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียนของนักศึกษาครูมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เขียนสามารถเขียนและเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กับกาลเทศะและบุคคลใช้จินตนาการและมีความคิดริเริ่มในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ของตน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเขียน ฉะนั้นการเขียนจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือ ในการสื่อสารถ่ายทอดความมีเหตุการณ์แสดงออกที่มีสุนทรียภาพ การเสริมสร้างสติปัญญาการใช้ จินตนาการทางการเขียนของผู้เรียนปัจจุบันการสอนเขียนจึงพยายามที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าที่จะ แสดงออกผ่านการเขียนมากขึ้น กล่าวคือ เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการริเริ่มและมีอิสระ ในการแสดงความคิดโดยผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์มาเชื่อมโยงแนวความคิดใหม่ (สมกค มังหน่อเมก, 2551) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในประเทศลาวส่วนมากจะเป็น การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการท่องจำครูเป็นคนค้นหาคำความรู้และผู้เรียนก็จดตามและท่องจำ

เป็นการสอนแบบให้ความรู้หรือการเรียนการสอนแบบป้อนเข้าให้เด็ก ผู้เรียนจะอยากหรือไม่อยากก็ต้องรับ การเรียนการสอนอย่างนี้ไม่ได้ช่วยพัฒนาการของเด็กเพราะไม่ได้ช่วยให้เด็กรู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ รู้จักค้นหาด้วยตนเองด้วยเหตุนี้ จึงเป็นสาเหตุให้เด็กลาวขาดทักษะการคิด การวิเคราะห์ ไม่มีแนวคิดริเริ่มแนวสร้างสรรค์ ขาดศักยภาพถ้าเปรียบเทียบกับสากลก็อย่างรูปแบบการเรียนการสอนไม่ได้เน้นในการฝึกปฏิบัติและหลักสูตรเนื้อหาไม่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริง จากเหตุผล ที่กล่าวมานี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในประเทศลาวโดยเฉพาะในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาลาวในปัจจุบันเน้นเรื่องการบูรณาการ และประกอบด้วยการใช้ภาษา การเข้าใจ ภาษาหลัก ภาษาวรรณคดีและการสอดแทรกวัฒนธรรมของภาษาเข้าไป สำหรับการใช้อย่างภาษานั้น ประกอบไปด้วย 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ครูจำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร

การวัดผลและเรียนรู้ภาษาลาว

หลักสูตรการศึกษาเป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนลาวให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งสติปัญญา ความรู้ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่พัฒนาคนและการดำรงชีวิตในสังคมมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติลาวและส่งเสริมภูมิปัญญาลาว ภาษาลาวไม่เพียงแต่เป็นภาษาประจำชาติซึ่งคนลาวทุกคนต้องพึงรักษาและสืบสานให้คงอยู่ตลอดไปเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนลาวในชาติที่จะต้องใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เกิดความร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นการศึกษาซึ่งทำหน้าที่พัฒนาคนในชาติจะต้องถือเป็นหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาลาวเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการใช้ภาษาลาวในฐานะวัฒนธรรมของชาติ

การวัดและประเมินผลการพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียนจะต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินควบคู่กันไป เป็นบูรณาการหรือการผสมผสานการวัดและประเมินกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การประเมินผลจะมีผลทางตรงและทางอ้อม คือ การประเมินผลจะเป็นตัวชี้้นำการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานการศึกษาจึงสามารถนำผลการประเมินทั้ง 2 ลักษณะมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษา เป็นงานที่ต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษาดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาลาวจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และเขียน มีความสำคัญเท่า ๆ กันและทักษะเหล่านี้จะบูรณาการเพื่อให้เข้ากับการเรียนการสอน และจะไม่แยกฝึกทักษะทีละอย่าง จะต้องฝึกไปพร้อม ๆ กัน และการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านหนึ่งก็จะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะภาษาด้านอื่น ๆ ด้วย

2. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกการใช้ภาษา มิใช่เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนภาษาจะต้องเรียนรู้ไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกฝนการเขียนและพัฒนาทักษะการเขียน

3. ภาษาลาวเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระของการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาลาวเป็นเครื่องมือการแสวงหาความรู้ ใช้ภาษาในการสื่อสาร การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงการ การตอบคำถาม การตอบข้อสอบ ดังนั้นครูทุกคนไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาลาวที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนตลอดจนต้องตรวจสอบและสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนเสมอ

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics)

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) คือ การสร้างเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนน (Score Guide) ซึ่งต้องกำหนดมาตรวัด (Scale) และรายการคุณลักษณะที่บรรยายถึงความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียน ในแต่ละระดับ ข้อมูลจากเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) จะสะท้อนให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้างมากน้อยเพียงใด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, หน้า 61) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) หมายถึง กฎ หรือกติกา Rule ส่วนคำว่า Rubrics Assessment นั้น หมายถึง แนวทางการให้คะแนน (Scoring Guide) เพื่อใช้ในการประเมิน ซึ่งสามารถแยกแยะระดับของความสำเร็จในการเรียนต่าง ๆ หรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจนจากดีมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2544, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงไว้ว่าเป็นการประเมินผลจากผลงาน หรือผลงาเนที่แท้จริง (Real World) ที่มีความหมายต่อการปฏิบัติจริง การประเมินตามสภาพจริงครอบคลุมถึงการนำเสนอด้วยปากเปล่า การโต้เถียง หรือการจัดนิทรรศการ การรวบรวมผลงานเขียนของนักเขียน ผลงานการสืบค้น และยังรวมถึงการสังเกตของครูและสำรวจการปฏิบัติงานของผู้เรียนและการปฏิบัติงานกลุ่มมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการแสดงออกหลาย ๆ ด้านเพื่อนำไปแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน ที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่เป็นจริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ rubric เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้

ทั้งงานสอน งานประเมิน เราสามารถใช้รูบริกส์เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ทั้งยังทำให้นักเรียนเห็นว่าจะทำอะไรจึงจะปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวัง รูบริกส์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถตัดสินคุณภาพชิ้นงานอย่างมีเหตุผลทั้งงานของตนเองและงานของผู้อื่น ทั้งยังช่วยลดเวลาที่ครูใช้ในการประเมิน มีความยืดหยุ่น ใช้งานง่าย

กล่าวสรุป เกณฑ์การประเมิน หมายถึง กฎ หรือกติกาแนวทางการให้คะแนนซึ่งสามารถแยกแยะระดับความสำเร็จในการเรียน หรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างดีมาก ไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, หน้า 61) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์การประเมินนั้นผู้สอนและผู้เรียนควรที่จะกำหนดเกณฑ์การประเมินให้เสร็จก่อนที่ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินนั้นนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินแล้ว ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนอีกด้วยเพราะเกณฑ์ในการประเมินนั้นเปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องรับทราบ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ มาร์ซาโน (Marzano, 2001) ที่สรุปไว้ว่าการประเมิน การปฏิบัตินั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน ซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับสากลที่แน่นอนและมีการบรรยายถึงคุณลักษณะสำคัญให้แก่ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่สนใจทราบ ทำให้มีการเรียนรู้ว่าผู้เรียนทำอะไรได้และรู้อะไรบ้าง และยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนตามเป้าหมาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, หน้า 62) จำแนกเป็น 2 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubrics) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะสำหรับใช้ประเมินทักษะการเขียน สามารถจะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้ ตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินในภาพรวม (ทักษะการเขียน) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubrics)

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุปอย่างชัดเจน - ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกดและไวยากรณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - มีแนวคิดที่น่าสนใจใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	- เขียนได้ตรงประเด็นที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียนเช่นมีคำนำเนื้อหาและบทสรุป - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้ศัพท์เหมาะสม
1 (ต้องปรับปรุง)	- เขียนไม่ตรงประเด็น - ไม่มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป
0	ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 - 6 ระดับ เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมกันมาก เนื่องจากใช้เกณฑ์ 3 ระดับนั้นง่ายต่อการกำหนดรายละเอียดซึ่งจะยึดเกณฑ์เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทำง่ายกว่าการกำหนดค่าคะแนนและการตรวจให้คะแนน เพราะระดับของเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับนั้นแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะมีเพียงเล็กน้อย ซึ่งจะทำให้ยากต่อการตรวจให้คะแนน ถ้าต้องการเกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยให้การกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้น ผู้สอนอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจแล้วแยกเป็น 3 กอง เป็นงานที่มีคุณภาพ ปานกลาง และไม่ดี แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวแยกระหว่างงานที่มีคุณภาพไม่ดี ลักษณะเหล่านี้เป็นรายละเอียดของแต่ละระดับ

1. เกณฑ์การประเมินแยกส่วน (Analysis Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยาม หรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนแบบแยกส่วน (Analytic) มีเทคนิควิธีการ ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2539, หน้า 63)

1. การกำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นทีละระดับ

ตัวอย่างเช่น เมื่อต้องการประเมินงานเขียนซึ่งประเด็นการประเมิน 2 ส่วน คือ เนื้อหาและการใช้ภาษา ควรจะกำหนดรายละเอียด

การกำหนดรายละเอียด แบ่งออกเป็น 4 ระดับ การกำหนดลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. สอดคล้องกับเนื้อหา
2. ลำดับเนื้อหา หรือเนื้อเรื่องชัดเจน
3. เนื้อเรื่องน่าสนใจ
4. มีจินตนาการ

การใช้ ระดับภาษา

1. ผิดพลาดมาก สื่อความหมายได้
2. ถูกต้องส่วนมาก และสื่อความหมายได้
3. ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี
4. ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดแต่ละระดับ โดยการนำลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยมาจัดลำดับความสำคัญ และเขียนตัวเลขกำกับไว้ แล้วนำตัวแปรต่างๆ มาเขียนบรรยาย (Descriptive) ให้ชัดเจน เริ่มจากความสำคัญน้อยที่สุด และเพิ่มตัวแปรถัดไปแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับเนื้อหา

1. เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
2. เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่อง และลำดับเรื่องได้ไม่กำกวม
3. เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้ชัดเจน ไม่กำกวม
4. สอดแทรกสาระบางอย่างทำให้เรื่องน่าสนใจ เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องได้อย่างชัดเจน ไม่กำกวม สอดแทรกสาระบางอย่าง ทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจขึ้น เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการ

2. กำหนดจุดอ่อนระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องขึ้นทีละระดับจากตัวอย่างในข้อ 1 สามารถจะนำเทคนิคนี้มาเขียนในประเด็นการใช้ภาษา โดยการกำหนดลักษณะย่อยที่มีลักษณะต่ำที่สุดที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องของลักษณะย่อยขึ้นทีละระดับ ดังนี้

ระดับการใช้ภาษา

1. ภาษาผิดพลาดมาก แต่ยังสื่อความหมายได้
2. ภาษาถูกต้องส่วนมาก และสื่อความหมายได้ดี
3. ภาษาผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี

4. ภาษาถูกต้องเกือบทั้งหมด มีภาษาที่สละสลวย งดงาม

ในการเขียนรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นเป็นการแสดงเชิงคุณภาพ (Qualitative)

แต่ลักษณะดังกล่าวนี้อาจเขียนในเชิงปริมาณได้ดังนี้

ระดับการใช้ภาษา

1. การผิดพลาดไม่เกิน 50% (หรือ 50 จุด) แต่ยังสื่อความหมายได้
2. ภาษาถูกต้อง 50 - 70% และสื่อความหมายได้
3. ภาษาถูกต้อง 70 - 90% เชื่อมโยงภาษาได้ดี
4. ภาษาถูกต้อง 90 - 100% มีภาษาที่สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้ระดับคะแนนหรือคะแนนในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

มีทั้งจุดเด่นและจุดอ่อนของแต่ละแบบ สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ บางตัวแปร หรือบางลักษณะไม่สามารถบรรยายปริมาณได้ โดยเฉพาะตัวแปรที่เป็นคุณศัพท์ เช่น สวยงาม ดึงดูด สนุกสนาน สุขสันต์ เป็นต้น จุดอ่อน คือ คุณภาพที่ออกมาไม่เท่ากัน สำหรับจุดอ่อนของเชิงปริมาณเราสามารถนับเป็นแห่ง (Point) สักส่วน শেষส่วน ร้อยละได้ แต่ก็ถูกโต้แย้งว่ามีจุดอ่อน คือ แต่ละแห่งมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผิดเรื่องของภาษา ผิดการสะกดคำ ผิด โดยทำให้ความหมายเปลี่ยน กับผิดแล้วยังคงความหมายเดิมได้ ย่อมมีในการเขียนรายละเอียด จึงขอให้พิจารณาตามความเหมาะสมพยายามให้เป็นปรนัย (Objective) มากที่สุด

3. กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากับทุกตัวแล้วระบุว่าตัวแปรหายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็ลดหลั่นตามลำดับ เช่น การประเมินการจัดทำรายงาน อาจมีประเด็นของรูปแบบเนื้อหา ภาษา ความสะอาด ความประณีต ในกรณีนี้จะยกตัวอย่างรูปแบบที่เป็นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนในแบบที่ 3 ดังนี้

กำหนดลักษณะย่อยของรูปแบบดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง บรรณานุกรม จะเห็นว่าตัวแปรย่อยของรูปแบบ มีอยู่ 5 ตัว วิธีเขียนอาจเขียน ดังนี้

รูปแบบ

ระดับ 4 มีครบ คือ ปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง และบรรณานุกรม

ระดับ 3 ขาด 1 ลักษณะ

ระดับ 2 ขาด 2 ลักษณะ

ระดับ 1 ขาด 3 ลักษณะ

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนน มีความจำเป็นที่นักประเมินผลควรคำนึงถึง เพราะเป็นคุณ.พของการประเมิน คือความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีผลถึงศักยภาพของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน

ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร และจะเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและประเมิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

จิตรา ชัยอมฤต (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลของการสอนเขียนย่อความเรื่อง การสอนให้นักเรียนตั้งคำถามเองที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนย่อเรื่องภาษาอังกฤษ ผลการทดลองพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนย่อความมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนให้ตั้งคำถามเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนย่อความ มีคะแนนสัมฤทธิ์การเขียนย่อความเรื่องภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนให้ตั้งคำถามเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิพัฒน์ งอกเสมอ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของกิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย ที่มีต่อความสามารถและความคิดเห็นในการเขียนย่อความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนการเขียนย่อความของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมายสูงกว่าคะแนนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมผังความสัมพันธ์ของความหมาย มีความคิดเห็นต่อการสอนย่อความดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรารธนา เกษน้อย (2540) ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีรี เอื้อวัฒนาเจริญ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดการสอนเขียนย่อความด้วยการสอน โครงสร้างระดับยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ปรากฏผลว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเขียนย่อความด้วยการสอน โครงสร้างระดับยอด มีผลสัมฤทธิ์การเขียนย่อความหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรียา นามพล (2546) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองเป็นไปตามที่ผู้วิจัยได้คาดหวังไว้

ศรีนวล วรรณสุธี (2536) ได้วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุของคุณภาพการสอนของครู วิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ สภาพความเจริญของชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียนทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านวิชาการ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษคือวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ ความตั้งใจเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านวิชาการ และความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

2. ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษคือ คุณภาพการสอนของครู แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สภาพความเจริญของชุมชน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านวิชาการ และความเอาใจใส่ของผู้ปกครองตัวแปรที่มีผลกระทบรวมต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูงสุด คือ วิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ (.234) รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนด้านวิชาการ (.013) และความตั้งใจเรียน (.099) ตามลำดับ

ลิขิต ภีระบัน (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดการสอนเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนย่อความของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนเขียนย่อความกับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนเขียนย่อความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการสอนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภารดี เนติเจียม (2553) ผลการใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือมีเจตคติต่อวิชาบัญชีเบื้องต้น 2 สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

สมลวย สุதியไธ (2541) ได้พัฒนารูปแบบของผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวิธีการค้นคว้าเป็นสองขั้นตอน ขั้นแรก กำหนดรูปแบบของผลการเรียนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน ขั้นที่สอง ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบตามสมมติฐาน และปรับปรุงให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุ

โดยทางตรงและทางอ้อมต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยทางตรงต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยทางอ้อมต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความตั้งใจเรียน มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง คุณภาพของการสอน การบริหารงานของคณะอาจารย์โรงเรียน และความสัมพันธ์ในครอบครัว

ไพวัน ดวงพะจัน (2550) ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสุพานุวง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การส่งเสริมผู้ปกครองบรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอน มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน นิสัยในการเรียน และเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม อยู่ในระดับมาก ส่วนความรู้พื้นฐานเดิม อยู่ในระดับผลการเรียนดีพอใช้

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดี่ยวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ การส่งเสริมของผู้ปกครองบรรยากาศในชั้นเรียน และเจตคติต่อการเรียน ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ คุณภาพการสอน ความรู้พื้นฐานเดิม สภาพเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และนิสัยในการเรียน

บัวไล ลอวันโฮม (2551) ได้ศึกษา ดังนี้ 1) ประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรมครูตามโครงการประชากรศึกษาใน 4 ด้าน คือ ปฏิบัติตอบสนอง การเรียนรู้ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรม และความพึงพอใจของนักเรียนกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักเรียนกับการจัดการเรียนการสอน 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน 6 แห่งในเขตเมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมครูใน 4 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักเรียนกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจน้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนแนวทางการพัฒนา พบว่า ควรจัดฝึกอบรมวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ และการประเมินผลให้ครูอย่างต่อเนื่อง

เวียงคำ นินสะหว่าง (2551) ได้ศึกษา ดังนี้ 1) ประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรมครูคณิตศาสตร์ใน 4 ด้าน คือ ปฏิบัติตอบสนอง การเรียนรู้ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรม และ

ความพึงพอใจของนักศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษากับการจัดการเรียนการสอนของครูคณิตศาสตร์ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ของวิทยาลัยครูหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมครู โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษากับการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหาการจัดการเรียนการสอน คือ การสร้างสื่อ การประเมิน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านงบประมาณ ส่วนแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ขกระดับความรู้และพัฒนาการศึกษาของครู จัดให้ครูได้ฝึกอบรมวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

แฟลนเดอร์ (Flanders, 1970 อ้างถึงใน ปวีณา เกลิมพลโยธิน, 2550) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับความเจริญงอกงามพัฒนาการของนักศึกษาที่เกิดจากการสอนนั้น ประสิทธิภาพการสอนจึงเกี่ยวข้องกับลักษณะการสอนที่ครูเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงในชั้นเรียน โดยพิจารณาจากเนื้อหาวิชาให้เป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมีการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตลอดจนความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อนักเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลที่ได้มีลักษณะที่สอดคล้องคือรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ามีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น ช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียน มีวิธีเขียนแบบต่าง ๆ เช่น การเขียนย่อความ การเขียนรายงาน การเขียนเรียงความ การเขียนบันทึก และการเขียนสร้างสรรค์ให้ได้ผลดีต้องใช้ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนให้สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเพราะทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียนการอ่านช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เกิดการเรียนรู้และได้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการเขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น